

Tvorba Milana Kundery

„... Prostý a jasný. Ale co je to prostý a jasný? Je to všechno o tom, aby člověk byl takový, jaký je, nestyděl se chtít to, co chce, a toužit po tom, po čem touží. Lidé bývají otroky předpisů. Někdo jim řekl, že mají být takoví a takoví, a oni se snaží takovými být a do smrti se sami o sobě nedovědí, kdo byli a kdo jsou. Nejsou pak nikým a ničím, jednají podvojně, nejasně, zmateně. Člověk především musí mít odvahu být sám sebou.“ (Žert)

Do literatury vstoupil Kundera v roce 1945 překladem básní Vladimíra Majakovského, který udělal spolu s bratrancem Ludvíkem Kunderou a publikoval v časopisech Pochod a Čin. První vlastní báseň publikoval rok poté, v časopise Mladé archy. Tyto první verše byly ovlivněny surrealismem.

V 50. letech však od avantgardní inspirace ustoupil pod tlakem dobových požadavků a měřítek. K oficiálně vyžadovanému socialistickému realismu lze řadit první Kunderovu sbírku Člověk zahrada širá (1953) a básnickou skladbu Poslední máj (1955). V roce 1957 vydal druhou sbírku Monology.

Surrealismus

---

sur-nad, fantazie a imaginace je nezávislé na vnější realitě

hledá něco za=nadreálné

vychází z fantazie, mystiky, alegorií, snové vidiny

prolíná se sen a skutečnost; reálné a fantastické

propojení odlišných časů a prostorů

prolínání viditelných a neviditelných představ světa

nová obraznost, představivost

Socialistický realismus

---

umělecký směr, který byl schválen roku 1932 Ústředním výborem Komunistické strany Sovětského svazu jako oficiální směrnice pro literaturu, výtvarné umění a hudbu.

Díla jsou tvrdě ideologicky orientovaná, a to často na úkor umělecké kvality i pravdivosti (socialistický realismus je vlastně protimluv, protože více než realitu zobrazoval ideologická přání režimu).

Charakteristickými rysy socialistického realismu bylo zobrazování žádoucího blahobytu, úspěchu a prosperity jako již dosažených, demonstrace nejlepších úspěchů jako typických, vyzdvihování nadřazenosti obecného nad osobním a zaměření na průměrné spotřebitele.

Obrátil se k dramatu.

- ❑ Majitelé klíčů (1962) - byla s velkým úspěchem uvedena v roce 1962 v Národním divadle v Praze.
- ❑ Ptákovina (1968)
- ❑ Jakub a jeho pán: Pocta Denisu Diderotovi (1971)

Tvorba v Československu

Směšné lásky

- próza; soubor sedmi povídek (původní vydání 1970 obsahuje 10 povídek, později (vydání 2007) je však Kundera zkrátil na 7), které mají společné téma – láska s komickou souvislostí
- Povídky již obsahují základní rysy pozdějších Kunderových děl: iluze nepomíjivosti, kterými člověk klame sám sebe, lidská identita a její křehkost, motiv nevydařených her, jež se člověku vymykají z rukou.
- Dvě povídky ze souboru, Nikdo se nebude smát a Já, truchlivý bůh, byly v 60. letech v Československu zfilmovány.

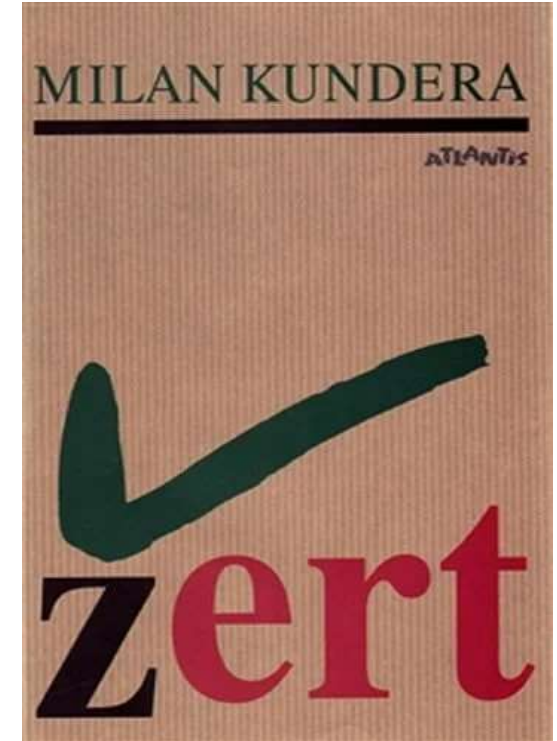
Žert

Žert je první román Milana Kundery napsaný roku 1965 a poprvé vydaný roku 1967 nakladatelstvím Československý spisovatel.

- ❑ obraz tragických deziluzí ve světě, kde nevina je trestána jako vina
- ❑ svět komunistických fanatiků a udavačů
- ❑ nevinný žertík - provokace vysokoškoláka – brána smrtelně vážně -> vyloučení ze strany, fakulty

Hlavní negativní postava Žertu Pavel Zemánek podle většiny interpretů odkazuje k Pavlu Kohoutovi, ale může jít docela dobře i o Kunderu samotného, zobrazeného se zničující sebeironií.

Autorova pozornost je obrácena spíše na Ludvíkovy vztahy a lásky.

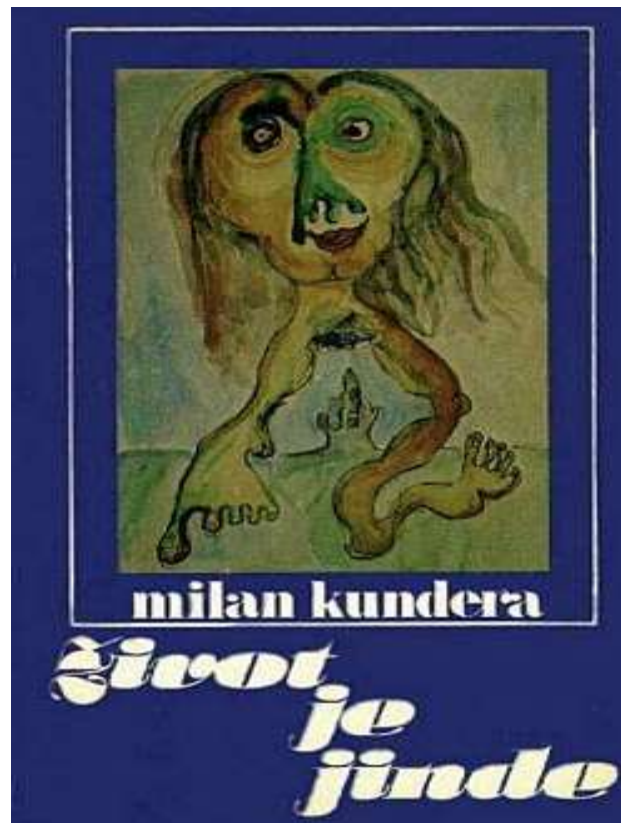
“Vyznavači radosti bývají většinou ti nejsmutnější“

Tvorba v zahraničí

V roce 1975 Milan Kundera emigroval. Než se rozhodl pro exil ve Francii, napsal však doma dva další romány.

- ☐ Život je jinde (1969)
- ☐ Valčík na rozloučenou (1972)

Další dva romány napsal Kundera ještě česky, teprve poté došlo k jejich překladu do francouzštiny.

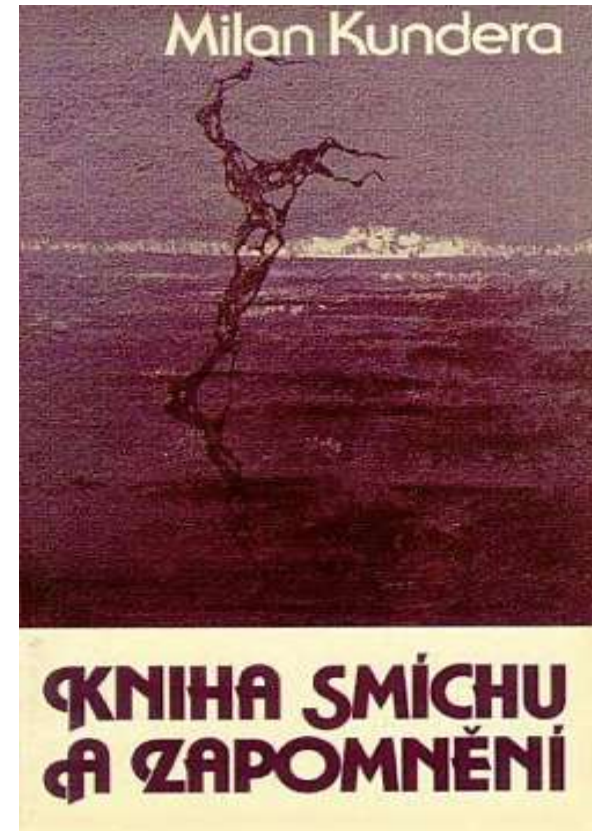

Knihy smíchu a zapomnění

Knihy smíchu a zapomnění je třetím románem, který Kundera vydal nejprve ve Francii a prvním románem psaným v cizině. Od předchozích knih se liší nejenom méně běžným tvarem, ale také otevřenou kritikou Husákova režimu, kvůli níž Kundera přišel o čs. občanství.

Knihu smíchu a zapomnění zařadil v roce 2003 britský deník Guardian mezi 100 nejvýznamnějších románů všech dob.

Nesmrtelnost a nesnesitelná lehkost bytí

Romány Nesmrtelnost a Nesnesitelná lehkost bytí jsou řazeny k postmoderně

Nesnesitelná lehkost bytí

Román „Nesnesitelná lehkost bytí“ vyšel v roce 1985 v Torontu v nakladatelství manželů Škvoreckých Sixty – Eight Publishers.

Kundera rozdělil svůj román do sedmi částí. Tyto části na sebe chronologicky nenasazují, vzájemně se prolínají a doplňují.

Zachycuje typ člověka, který se potácí mezi různými ideologiemi, až se dostane na hranu ohrožení své existence. Na jedné straně si hlavní hrdina požitkářsky užívá života (především sexu a kultury), na té druhé trpí tím, co autor nazval nesnesitelnou lehkostí bytí.

„„Člověk nikdy neví, co má chtít.““

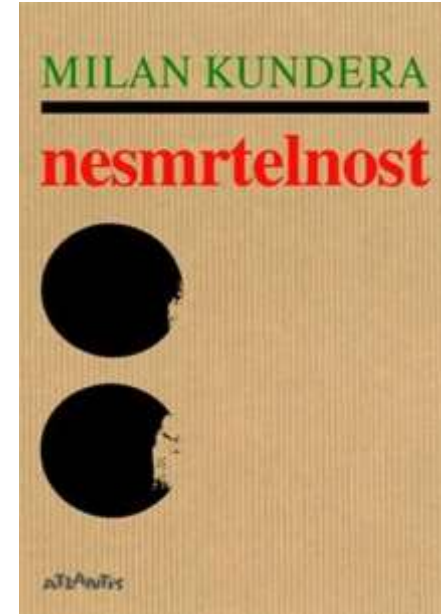
Nesmrtelnost

Milan Kundera napsal svůj sedmý román v letech 1987 až 1988; byl napsán česky a následně byl překládán do francouzštiny a dalších jazyků.

Na rozdíl od většiny Kunderových starších próz je určen spíše pro francouzské čtenáře. Nevystupují v něm žádní Češi, neobjevuje se motiv emigrace.

Hlavní téma této knihy se nám odhaluje už v jejím titulu. Kundera si klade otázky po nesmrtelnosti, boji se smrtí a vítězství nad ní. Přemýšlí o ovlivňování vlastního života nejen za živa, ale hlavně po smrti. Kromě toho se dále věnuje také tématu pravdy a lži, předstírání a opravdovosti v životě, což vysvětluje na příkladě umění, a pomáhá si teoriemi ideologie a imagologie, které vládou dnešnímu světu.

„„Copak je láska myslitelná bez toho, že úzkostně sledujeme náš obraz v mysli milovaného?“ „Ve chvíli, kdy se už nezajímáme, jak nás vidí ten, koho milujeme, znamená to, že ho už nemilujeme.““

V dalších románech znovu varioval některá svá základní témata. Ke skepsi, ďábelskému smíchu, lehkosti a románu přidal ve stejnojmenném románu **motiv pomalosti** - La Lenteur (Pomalost, 1995). V L'Identité (Totožnost, 1998) **se vrátil ke svému starému tématu křehkosti identity, jehož naléhavost zesílily nové komunikační technologie** (např. anonymita na internetu). Jeho zatím posledními texty jsou L'Ignorance (Nevědění, 2000) a La Fête de l'insignifiance (Slavnost bezvýznamnosti, 2013).

ESEJE

Kromě románů vydal i několik knih esejů, nejslavnější z nich je Umění románu z roku 1960.

O sporech dědických (1955)

Umění románu: Cesta Vladislava Vančury za velkou epikou (1960)

Český úděl (1968)

Radikalismus a exhibicionismus (1969)

Únos západu aneb Tragédie střední Evropy (1983)

L'art du Roman (Umění románu) (1986)

Les testaments trahis (Zrazené testamenty) (1992)

D'en bas tu humeras des roses (kniha ve francouzštině, ilustrovaná Ernestem Breleuerem) (1993)

Můj Janáček (1991–2004)

Zneuznávané dědictví Cervantesovo (2005)

Le Rideau (Opona) (2005)

Kastrující stín svatého Garty (český překlad části Les testaments trahis) (2006)

Nechovejte se tu jako doma, příteli (2006)

Na minimální ploše maximum různosti (2008)

Une rencontre (Setkání) (2009)

Slova, pojmy, situace (2014)

Zahradou těch, které mám rád (2014)

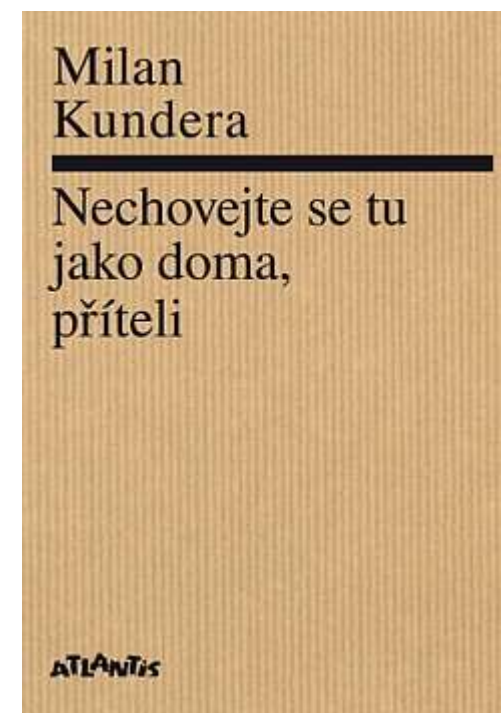
O hudbě a románu (2014)

Nechovejte se tu jako doma, přáteli

Společným tématem esejů je zamyšlení romanopisce nad uměním románu, v tomto případě o zamyšlení romanopisce nad romanopiscem. Hloupost těch, kdo hledají smysl románu v autorově životopisu (polemika Prousta proti Sainte-Beuvovi).

Úvahy jsou vybrány ze čtvrtého svazku esejů Milana Kundery, který obsahuje dva texty: Kdo je to romanopisec (původně v knize *Le rideau /Opona/*, Gallimard 2005) a *Nechovejte se tu jako doma, přáteli* (původně v knize *Les testaments trahis /Zrazené testamenty/*, Gallimard 1993). Česky vyšlo v autorově překladu v brněnském nakladatelství Atlantis v roce 2006.

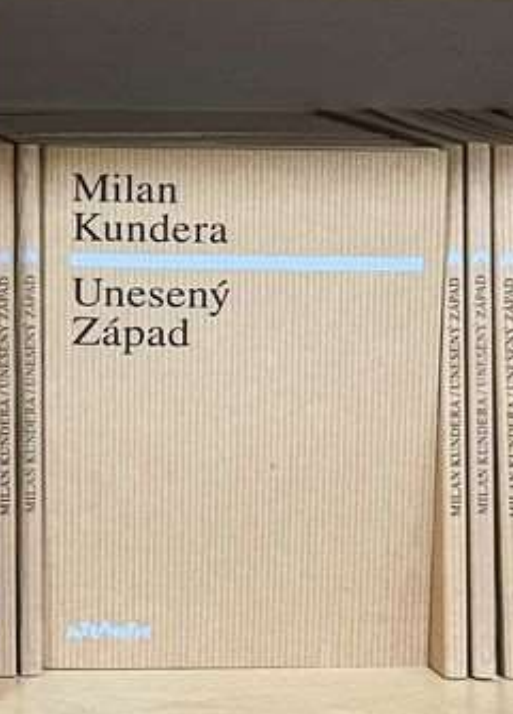
Analýza literárního textu

---

1. Co znamená název eseje?

(«buď budete hrát Karetní hru takovou, jaká je, anebo ji nebudete hrát vůbec»)

2. «Literatura je neoddělitelná od svého autora» Co si myslíte?

Zdroje

<https://www.maturita.cz/referaty/referat.asp?id=5037>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Milan_Kundera

<https://rozbor-dila.cz/nesnesitelna-lehkost-byti-rozbor-dila-k-maturite/>

<https://rozbor-dila.cz/smesne-lasky-rozbor-dila-k-maturite-3/>

<https://www.novinky.cz/clanek/kultura-umelec-ma-pravo-branit-sve-ja-40132629>

<https://vltava.rozhlas.cz/milan-kundera-nechovejte-se-tu-jako-doma-priteli-7789678>